

SISZÁNTÚL

ELŐFIZETÉSI ÁRAK
A kiadóhivatalban átvéve:
Egész évre 10 kor
Negyedévre 4 "
Helyben házhoz hordva:
Egész évre 20 kor
Negyedévre 5 "
Videkre postán szállítva:
Egész évre 24 kor
Negyedévre 6 "
Egyes szám ára 8 fillér.

Politikai
napilap

Megjelenik minden nap, a hétfő és
Önnap utáni napok kivételével.
Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Nagyvárad, Szilágyi Dezső-u. 5.
A szerkesztőség kéziratok vissza-
adására vagy megőrzésére nem
vállalkozik.
Előfizetések és hirdetések a kiadó-
hivatalhoz intézendők.

XII. évfolyam 164. szám.

Nagyvárad

Péntek, 1916 július 21.

A négyesszövetség és Románia.

Kitchener Bukarestbe is készült. Románia fenntartja semlegességét.

Brassó, július 20.

A „Brassói Lapok” írja:

A lapokat különböző változatban járta meg a négyesszövetség Romániához intézendő jegyzékéről szóló hirdetés.

A Bukarester Tagblatt július 18-iki száma vezető helyen világítja meg a négyesszövetség bukaresti diplomáciai hadjáratának titkait.

Jól informált helyről kiszivárgott hír szerint, három nappal az orosz offenzíva kezdete előtt, Poklevszky orosz követ a négyesszövetség nevében jegyzéket nyújtott a román kormánynak.

Ezen jegyzékben a négyesszövetség kifejezi azon várakozását, hogy a román kormány igyekezni fog a román politikát, amelyről pillanatnyilag nem lehet tiszta képet nyerni, a négyesszövetség iránt barátságossá formálni.

A jegyzék a továbbiakban kifejti, hogy az antant kívánságai teljesítése ellenében **hajlandó bizonyos áldozatokra is** Romániával szemben, amennyiben azonban ez habozna jóindulatát Oroszország iránt kifejezésre juttatni, a négyesszövetség ezt annak bizonyítékául tekintené, hogy Románia csatlakozott a központi hatalmakhoz, ami Oroszországot arra késztetné, hogy a beszarábiai határon csapatokat összpontosítson.

Körülbelül egyidőben ezen fenyegetésekkel, Anglia a román kormány néhány tagjának értésére adta, hogy a szóban forgó áldozat alatt Besszarábia egy részének a románoknak való átadása értendő.

Ez a rész: a Dnyesztertől délre és a Kogilniktől nyugatra fekvő terület. Ez

esetben tehát Kischeneo és Mohilev orosz határvárosok lennének. Kapna azonkívül Románia szénállomás céljaira egy kis sziget a Dardanelláknál. Ezeknek a kérdéseknek a tisztázására kellett volna Kitchener lordnak előbb Szentpétervárra, majd onnan Bukarestbe utaznia, hogy a román fővárosban a kormánnyal, királylyal és a vezérkarral megállapítsa Románia beavatkozásának módját.

Mikor július 7-én reggel Kitchener halálának híre Bukarestbe érkezett, több román russzofil politikus már tudott az angol államférfi utjának céljáról. Ezek a főváros első szállodájában már nyolc szobát ki is béreltek Kitchener és kísérete számára.

Egyebekben, ha Kitchener szentpétervári utjának lett is volna eredménye, a misszió meghiúsult volna Bukarestben.

Románia összes befolyásos körei annyira meg vannak elégedve az árucserre kérdésében Németországgal, és Ausztria-Magyarországgal létrejött szerződéssel, hogy ezt

semmiesetre sem tartanák kívánatosnak annullálni. Ehhez járul, hogy még russzofil körökben sem viseltetnek bizalommal az orosz fegyverekhez. Román körökben megállapítják, hogy az oroszoknak eddig legfeljebb benyomniok sikerült elleneik frontját, ami koránt sem olyan eredmény, hogy emiatt a román politika megváltoztatásáról beszélni lehessen.

Bratianu miniszterelnök válasza, amelyet a négyesszövetség jegyzékére adott, általános helyesléssel találkozott az egész közvéleményben.

Románia kijelentette válaszjegyzékében, hogy rendületlenül kitart a semlegesség mellett,

Elutasítja Románia azon követelést is, hogy a sajtóban jelentse ki a semlegesség mellett való állásfoglalását, mert ezt a kívánságot nem tartja összeegyeztethetőnek egy független állam méltóságával. Végül, mint semleges állam nem bocsátkozhatik tárgyalásokba az esetleges kompenzációk e kérdésében sem.

— Nem tudjuk — fejezi be cikkét a Bukarester Tagblatt — mennyiben tarthatnak számol a fentiek hitelességére, bizonyos azonban, hogy a romániai antant barátok heves agitációi Bratianunak a négyesszövetség kéréseit visszautasító magatartására vezethetők vissza.

Nyugtalanság Finnországban.

Stockholm, július 20. Az orosz nemzeti szövetség nemrég arra szólította fel a kormányt, hogy államcsínyt rendezzen. Erre a kormány nem volt hajlandó, de ahelyett olyan intézkedéseket tett, amelyek ugyanazt az eredményt érik el. Finnország az önálló finn hadseregnek nemrég történt eltörölése óta ment volt a katonáskodás alól s helyette bizonyos adót fizetett. Most az orosz kormány egész csöndben azt tervezi, hogy elrendeli Finnországban az ujoncozást s kényszer útján fölemelteti az adót. Ez a hír egész Finnországban élénk nyugtalanságot keltett; tiltakozó gyűléseket akartak tartani, de azokat a kormány betiltotta. A finn országgyűlésen viharos jelenetekre van kilátás s azt hiszik, az országgyűlést fel fogják oszlatni.

Szavatolt száraz vegytisztítás.

Fekete festés legjobb kivitelben, legrövidebb időn belül. Vasalás javításra, saját szabó osztály.

Postai megbízások soron kívül eszközöltetnek.

HALTENBERGER VILMOS,

kelmefestő, vegytisztító és gőzmosógára. Szőlő-hegy.

70 alkalmazott.

Gyári telefon 34. Üzlet 14-69.

Legmodernebb berendezés.

A bolgár fővezér a központiak győzelméről.

Budapest, július 20. Szófiából jelentik: A Pester Lloyd külön tudósítója beszélgetést folytatott Zsekov tábornokkal, a bolgár hadsereg generalisszimusaival, aki előtte a jelenlegi helyzetről a következőképpen nyilatkozott:

Az entente mindenütt támad. Ennek dacára mindnyájan meg vagyunk győződve, hogy mi fogunk győzni, mert nekünk győznünk kell. Nem üres szó, nem hangulatkelés, vérünkbe átment szent meggyőződés, hogy ez másképpen lehetetlen. Ez a háboru számos nehézség változást mutatott. A szövetségesek ellenoffenzívája átmenetileg megváltoztatta a dolgok menetét és a helyzet olyan, amint mi azt jóelőre gondoltuk. De biztosíthatom ismételtelen, hogy ez a változás csak átmeneti. Ha a régi helyzetet megvál-

toztatjuk s ez lehet, hogy csak hetek múlva fog bekövetkezni, be fogjuk látni, hogy az entente utolsó erőit gyűjtötte össze most, hogy a maga javára billentse a háboru mérlegét. Azt akarja ezzel, hogy népeiben és hadseregeiben reményteljes hangulatot ébresszen, hogy a ködös távolban megmutassa a becsületes és egy tisztességes béke lehetőségeit. Ez az utolsó fellobbanás. De már ma mondhatjuk, hogy ez a terv már is meghiúsultnak tekinthető. A központi hatalmak hadseregei nemcsak helyt fognak állani, hanem viszonzni is fogják az utolsó erőfeszítésre sarkalt ellenséges hadseregeknek támadásait. Ami a balkáni helyzetet illeti, mi feltűzött szuronnal várunk s biztosíthatom, hogy mi méltók leszünk arra a feladatra, amelyet magunkra vállaltunk.

Felemlik a bérkocsi-dijakat.

Amióta a háboru tart, a bérkocsi-dijakat már emelte Nagyvárad város tanácsa.

Csakhamar kitűnt, hogy az új tarifa sem felel meg a mai viszonyoknak. A bérkocsi tulajdonosoknak nemcsak az óriási takarmányárakkal, valamint a teleszigazott kocsijavítási díjakkal kell megküzdeniök, hanem még drága pénzért sem kapnak zabot, vagy tengerit a lovak részére.

A városházán, az élelmezési ügyosztálynál legjobban tudják, hogy mennyit ostromolták az ügyosztályt a bérkocsi tulajdonosok a lovak számára szükséges zabért, de a város sem tudott részükre elegendő zabot kiszolgáltatni.

A bérkocsisok ipartársulata nemrég újból beadvánnyal fordult a város tanácsához, amelyben vázolják a bérkocsi-tulajdonosok nehéz helyzetét s hivatkozva a nagy takarmánydrágaságra, kérik a bérkocsi tarifa felémelését.

A tanács kiadta a kérvényt a rendőrségnek s Gerő Ármán főkapitány új viteldijtervezetet dolgozott ki, amely ez évi augusztus hó 1-én lép életbe. Az új tarifa a következő:

Az első félórára: egy fogatu 1 korona; kétfogatu 1 korona 50 fillér; — éjjel, este óráról reggel 5 óráig: egy félóra egy fogatunál 2 korona, két fogatunál 3 korona.

Minden további negyedóra: egy fogatunál 50 fillér, két fogatunál 90 fillér.

Félnapra délelőtt 6—12 ig vagy 2—8 ig egyfogatu 8 korona kétfogatu 11 korona.

Egész napra reggel 6-tól este 8-ig egyfogatu 16 kor. kétfogatu 20 korona.

A pályaudvarra vagy onnan egy fogatu 1 korona 20 fillér, kétfogatu 2 korona.

Félix vagy Fűspök fürdőbe egy fogatu 6 korona, kétfogatu 10 korona. Egy óránál további várakozásra minden órára egy fogatu 2 korona, kétfogatu 2 korona 50 fillér.

A rendőrség szigoruan intézkedik, hogy akik a megállapított díjknál nagyobb ösz-

szageket követelnek, érzékenyen megbírságotassanak.

József főherceg.

Biharmegyei katona nem tudja elmondani harcéri élményeit anélkül, hogy elbeszélésébe bele ne szője József főhercegnek a nevét. Ott szerepel a daliás főherceg bálványozott alakja minden harcéri történetben, lágyan belelékargatva a szeretet puha selyemszövetébe. És mikor a főhercegről beszél a vitéz, a szeme csillog a büszkeségtől, ajkáról a szavak oly gyengén omlanak, mintha a lelke bársonyába törölgatna volna meg. A magyar ember alaptermészete a szeretet, szíve könnyen nyílik azok előtt, akik ismerik a nyitjat, de ennyi fanatizmussal a magyar is csak a kiválasztottjait szereti.

Vajjon micsoda varázs lehet az, ami ekkora szeretetet előidézésére képes? Aki a főherceget közelebről ismeri, aki a munkálkodását figyelemmel kíséri, az feleletet talál arra is, hogy miért szeretik katonáink olyan nagyon a főherceget.

A magyar katona József főhercegben nemcsak följobbalót lát, nemcsak parancsnokot, hanem bajtársat is. A szó legszorosabb értelmében vett bajtársat, aki ott van a lövészárookban, hogy személyes bátorságával példát mutasson a kötelességteljesítésre; aki ott van a katona mellett akkor is, amikor ellenséges golyó zuzta testét, hogy vigasztaló, bátorító szava enyhülést adjon a szenvedések elviselésére. József főherceg személye körül legendák szövődnek, bájos legendák, melyekből gyönyörűen csillog elő a szeretet.

József főherceg méltó utóda megdicsőült édesatyjának és méltó utóka a nagy nádornak. Őt szeretetben eljegyezték magukat a magyarságnak és a magyarság hatványozva adja vissza ezt a szeretetet nekik.

Beszéltünk egy honvéddel, aki mielőtt a főgimnáziumban levő kórházba került, meg-

szerelte a vitézségi érmekeket az isonzoí osztrákban. Ott hozta össze sorsa a főherceggel, aki nem feledkezett meg sebesült vitézéről és az alábbi — nagylelkűségét bizonyító — levelező lapokkal kereste fel:

Köszönöm jókívánataidat, melyeket igaz szívből viszonzok. Adja Isten, hogy minél előbb teljesen meggyógyulj s viszatérhess a hős negyvenhatosokhoz

Üdvözl téged, vitézem

József főherceg.

Köszönöm jó soraidat és a sebesült negyvenhatosaim jó kívánatait és üdvözlétét! Az Isten gyógyítson meg mindnyájukat mielőbb, azt kívánja igaz szívből

József főherceg.

Mennyi melegség, mennyi szeretet árad ki ennek a két levélnek minden sorából. Lehet-e tehát csodálkozni azokon a kedves legendákon, amelyeknek József főherceg szeretett személye a hőse?

Itt említjük meg azt is, hogy július 9-én mult egy éve annak, hogy József főherceget Ő felsége a hetedik hadtest parancsnokává nevezte ki. A főherceg ebből az alkalmából a legnagyobb részét honvédekből vagy magyar közös ezredekéből álló hadteste élén áll, szemközt az olasszal, 10.000 koronát ajándékozott saját pénztárából arra a célra, hogy ebből az egyes ezredek érdemes legénységi állományu egyéneket jutalmazzanak meg. Az ezredek egyenkint 800—800 koronát kaptak.

Természetesen, hogy a jutalmazottak valamennyien hős, segítségére szoruló és hosszabb idő óta harcéri szolgálatot teljesítő vitézek, a legnagyobb részben nem is egy, hanem két-három vitézségi éremmel a zubbonyukon.

A szezon vége.

Most, az utolsó napokban kitűnően megy a színház, mintha a közönség honorálni kívánná a színtársulat háborus megpróbáltatásait. Málnás Miska 25 ik előadására este 6 órakor 800 korona volt az elővétel s este zsúfolt ház.

Még néhány est, míg bezárulnak a színház ajtajai. Fellép Mándoki Panni s bucsuzik Komáromi Gizi, akinek bucsualőadásán Mándoki Gizi, a szintén tehetséges színésznő segít a sikerben. Azután pont. Junius 31-én utolsó előadás. A színházat tatarozzák, mert rászorul belül kívül, előbb azonban az iparos ifjak szokásos augusztus 6 iki műkedvelő előadásán kell tulesni, hogy megkezdődjék a színház rendbehozása.

Az a terv is felvetődött, hogy a színtársulat játszóék egész az őszi szezon kezdetéig, ami nem is volna rossz. Viszont nehéz most már itt tartani a távozókat s előkeríteni az ideszereződötteket. A miniszter megengedte a szünetet, nincs tehát ok arra, hogy Erdélyi Miklós igazgató, Halmai Lajos titkár, Tóth Elek, Bihari Ákos és a többiek, akik annyit dolgoztak tizenegy hónapig, hogy három hetes pihenőt ne vegyenek igénybe.

Mert ennyi az egész pihenés. Augusztus 20-án már játszik az új társulat új műsorról, új, friss hangulattal és kedvvel. És sorra kerül a kedves Schubert darab, amelyet csak az új szezonban szabad előadni, a Három a kis leány. Ezért a biedermeier darabért s a

OBERBAUER A. UTÓDA

BUDAPEST, IV., VÁCI-UTCA 41. a legjobb hírnévnek örvendő és legrégebb egyházi szerek, ruhák, zászlók stb. gyára. Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve. Telefon szám 167—43.

Schubert darabokért érdemes kezdeni egy új szezonot.

Most bucsuztatni kellene őket, de mi nek. A szezon sikeres volt s a jövőt várva várjuk. A nagy lelki depresszió, amelyet a háborús helyzet okoz, a színház segít és enyhít. A szó, a tréfa, a muzsika szerepe most nem utolsó.

Csak pihenjenek jól és kezdődjék az előadás mielőbb.

Sulyos harcok nyugaton. Kullanak az ellenség repülőgépei.

Berlin, július 20. A nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér.

A tenger és az Anere között sok helyen élénk tűzharc és számos járvállalkozás volt. Az angolok jelentékeny erővel támadták meg állásainkat, Vermelles től nyugatra. Visszautasítottuk őket és ott, ahol állásainkba batörniök sikerült, ellentámadással kiverjük. Háromszáznál több fogoly, köztük több tiszt jutott kezünkre.

A Somme mindkét partján új sulyos harcok vannak folyamatban. Erős angol támadások vezették be tegnap ezeket a harcokat a folyótól északra Longuval és a delvillei cserjés ellen, a hova az ellenség 15 métert benyomult. Ellentámadásunk előtt meg kellett hátrálnia. A falut és egyes részeit a cserjésnek még tartja.

Ma reggel az egész vonalon a gourraisi erdőskétől a Sommeig angol-francia támadás indult meg. Az első roham megtört.

A folyótól délre a franciák Belloi környékén délután két ízben hiába támadtak. Az Estreé-Soyecourt szakaszon ma reggel már három ízben visszavetettük őket. Soyecourt-nál az egyik előreugró árokból szuronyharcban vetettük ki az ellenséget.

A Somme mindkét partján mindkét fél tűzérége a legnagyobb élénk tűzérégi tevékenységben volt.

Az Argonnokban aknavető harc folyt.

A Maas területén nem történt különös esemény. A Combrés magslaton egy német járvállalkozásnak sikere volt. Arras-nál, Peronne-nál, Biachenál és Vermandrál ellenséges repülőgépeket lelőttünk le. Kettőt közülök Wintgen és Höhrdorf hadnagy, aki már július 15-én, mint utólag jelentették, Peronne-tól délkeletre egy francia kétfedelűt lelőtt. A császár a Pour le Merite rendjelet adományozta.

Németek és magyar-osztrák csapatok verik az orosz.

Keleti hadszíntér.

Hindenburg tábornok hadszoportja: Az ellenség Rigától délkeletre az Eckau-Keckaui országut mindkét oldalán tegnap délután megnyitott támadásaival sem ért el semmi sikert, csak sulyos veszteségeit fokozta. Orosz járvőket és erősebb felderítő különítményeket mindenütt visszautasítottunk.

Lipót bajor herceg hadszoportja: Grobova vidékén az oroszok élénk kézigránát-

harcok kapcsán támadtak, de teljesen visszavertük őket.

Linsingen tábornok hadszoportja: Sokultól északra a Stochod folyó környékében osztrák-magyar csapatok rövid előretöréssel az oroszokat az első vonalból kivetették. Azután tervszerűen állásaikba tértek vissza. Lucktól délnyugatra német csapatok a Terezkoviev-Jelizarov általános

vonalban állásaikat ismét előretolták. Az ellenség az alsó Lipa és Verben környékén fokozta üzét.

Bothmer gróf tábornok hadserege: Nem volt különös esemény.

Balkáni hadszíntér.

Nincs nevezetesebb esemény. (Min. eln. sajtóosztály.)

Lanyhul az oroszok támadása.

Orosz hadszíntér. Budapest, július 20. (Hivatalos.) Bukovinában és a Prislop nyeregtől északkeletre nincs nevezetesebb esemény. Vábienél és Tartaroznál a harci tevékenység tegnap is változó erősséggel tartott.

A galíciai határvonalon a Dnyesztortól északra helyenkint előőrsi harcok voltak.

Volhyniában német csapatok az ellenséget a Viniatyól északfelé húzó lapálytól nyugatra szorították vissza. A Stochod beszögelésénél Asovkatól északkeletre egy magyar-osztrák portyázó különítmény meglepően megtámadta az oroszok előretolt sáncát.

Tüzérségi harc az olasz fronton.

Olasz hadszíntér. Budapest, július 20. (Hivatalos.) A harci tevékenység általában csekély, csak a tiroli keleti harcvonal és a karinthiai határterület egyes szakaszán volt az olasz tűzéréség tüzelése időnként élénkebb.

Lelőttünk egy olasz repülőgépet.

Délkeleti hadszíntér. Budapest, július 20. (Hivatalos.) A Vojusa alsó folyásánál csatározás folyik. Egy dalmáciai sziget védő csapata egy olasz repülőgépet lőtt le. A repülőgép elégett, a bentülőket elfogták.

Höfer. (Min. eln. sajtóosztály.)

A magyar határ védelme.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) A sajtóhadiszállásról jelentik: Délkeleti Galícia s Bukovina erdős hegyeiben a harcok tovább folynak. Az oroszoknak a Ceremos forrásvidéken megkísérelt előnyomulása s Oapul-hegyi állásaink ellen való támadásai eredménytelenek. Az oroszoknak itt sehol sem sikerült a magyar határt átlépni. Kisebbségi osztagokat, melyek mult héten a Fehér Ceremos völgyéből a határhegyre nyomultak elő, a Prislop nyergétől északra levő hegyekben csapataink feltartóztatták, elfogták s részben visszavetették.

Az oroszok a Pruth völgyében ismételten megtámadták állásainkat. Delatyntól nyugatra ellentámadással átvettük az oroszokat keleti partra.

Két olasz buvárhajót elsüllyesztettünk, két repülőgépet lelőttünk.

Események a tengeren.

A 14-ről 15-re virradó éjjel egyik torpedójárműnk a középső Adrián egy olasz buvárhajót, 12 órával később a déli Adrián egy ismeretlen nemzetiségű buvárhajót semmisített meg. Mindkét buvárhajó legénységéből senkit sem lehetett megmenteni. Nekünk nem voltak veszteségeink.

19-én reggel 3 olasz tengeri repülőjármű jelent meg az északi szigeten a part felett és néhány bombát dobott le lakott területekre és horgonyzó, valamint mozgásban levő gőzhajókra. Legcsekélyebb kárt sem tudtak előidézni.

Két repülőjárművet leszállásra kényszerítettünk, ezek közül az egyiket egy torpedójárműnk sértetlenül beszállította. Mindkét repülőjármű személyzete, 3 tiszt s 1 altiszt sértetlenül került fogságba.

Hajóhadparancsnokság

Német buvárhajók sikeres munkája.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) A Wolff-ügynökség jelenti: Július 17-én az angol part keleti részén két német buvárhajó hat angol halászgőzöst süllyesztett el.

Mérlegrazzziák.

Büntetések a hamis mérlegekért.

Megirtuk, hogy egyszerre minden kerületben meglepték a boltokat a rendőrfelügyelők s megvizsgálták a mérlegeket. Bizony sok hamis mérleget találtak. Egy Szent László-téri kenyéruztetben a mérleg különként 15 dekával „tévedett“ a vevő rovására. Más helyen a mérleg ki volt furva s higanyt töltöttek bele, ami lenyomta. Egyes helyeken a súlyok voltak lereszelve és hamisítva.

A rendőrség kihágási bíróságánál most ítélkeztek a hamis mérlegek ügyében. Mindenki 20-20 korona büntetést kapott.

Volt azonban sok kereskedő, aki tárgyalást kért a büntetőparancsossal szemben. Pásztor Bertalan rendőrbíró ezt elrendelte. A tárgyaláson előadta az egyik, hogy ő úgy vette át a mérleget s nem volt ideje megvizsgálni, hogy hamis. Arra a kérdésre, hogy mennyi ideig használta kijelentette, hogy szeptembertől kezdve mostanáig.

— És nem vette észre 11 hónap alatt, hogy hamis a mérleg?

— Nem.

E csodálatos gondatlanság miatt 50 koronára emelte fel a rendőrbíró a büntetést.

Más kereskedők viszont azzal argumentáltak, hogy észrevették ugyan a mérleg hibáját, de nem nélkülözheték azt, s mert sokáig szokott a javítónál állni, nem adták reparációba. Ezeknél is emelkedett a büntetés.

Ellenben cementmérlegeknél ezt a hibát nem találták súlyosnak s a büntetést meghagyták.

A mérlegrazzziákat, különösen a külvárosokon, ahol a szegényemberek valóságos csapásai az ilyen mérlegek, folytatja a rendőrség.

Miből költött Lucaciu százezer koronát?

A lacfalusi áruló otthonában.

Barabás Samu ref. esperes írja: Magyarlápokról kocsin lehet menni Kottára. Egy napi keserves kocsitartat tettünk meg eddig. Pihenőt Lacfaluban tartottunk és éppen a Lucaciu László dr volt parochiáján, ahol az új lelkész magyaros vendégszereléssel fogadott és a legnagyobb készséggel mutatta meg a Szent Péter templomának mintájára épült, de egészen még be nem fejezett templomot. Az oltár ereklyékkel van díszítve és az egyik kupola alatt Lucaciu feleségének a sírboltja van halotti koszorúkkal. Olyan benyomást tesz ez a templom, mintha csak azért épült volna, hogy temető legyen egykoron. Feltűnt egy óriási nagy koszoru széles nemzetiszínű szalagjával.

— Ezt Bécsből küldötték — magyarázza a lelkész.

— Hogyan? Bécsből a Lucaciuné koporsójára?

— Oh! Nem! Egy idevaló hadbavonult katona súlyos sebeivel Bécsben elhalt és huzártársai küldötték haza a koporsójáról az édesanyjának. En azt mondtam neki, hogy tegyék be a templomba ott lesz a legjobb helye.

— Mondhatom, hogy nagyon kellemes

meglepetés volt a Lucaciu templomában ez a koszoru.

Máskülönben Lucaciu nagy koncepcióját itt minden visszatükrözi. Maga a templom hatalmas méreteivel, magas kupoláival, elől oszlopos csarnokával, a bucsusok pihenő helyei mind azt igazolják, hogy Lucaciu dr csak nagyban szeretett dolgozni.

A templom előtti téren nagy hatalmas sziklatömb vonja magára a figyelmet. Látásra önkéntelenül is ajkainkon a kérdés, hogy tudta ezeket ideszállíttatni? Azt mondják, hogy külön járműveket csináltatott és 3 ezer koronába került a szállítás költsége. Máskülönben jóformán senki sem tudja egész biztosan, hogy miből költsékezett. Az egyházközség számadásaiban semmi nyoma sincs a több mint száz ezer koronás építkezésnek. Otthon nagyon egyszerűen élt és családjával egy olyan nyomorult kis viskóban lakott, hogy az utóda nem akar beleköltözni, hanem az iskolában rendezett be magának lakást. Itt hallottuk, hogy azon az éjszaka, amidőn a muszkák betörték és a Lacfalut uraló hegyek ormáin is fölsillant az orosz pangane: a Lacfalu alatti térségben 16 boglya széna gyult ki, bevilágítván a nagy völgyet egészen Szinyérváraljáig. Másnap aztán Lucaciu dr káplánjának azt mondván, hogy szülőjébe megy: nyomtalanul eltűnt, illetőleg kizsókótt Romániába.

Vasuti szerencsétlenség Mezőtelegden.

Tegnap hajnalban kisebb arányú vasuti szerencsétlenség történt a mezőtelegdi pályaudvaron.

Egy Kolozsvár felől jövő gyorstehervonat beleütközött az állomáson veszteglő tehervonatba.

Több waggon kisiklott, de nagyobb baj nem történt. Csupán két vasuti alkalmazott szenvedett súlyosabb, de nem életveszélyes sérüléseket. Ezeket beszállították a Bihar-megyei kórházba.

Kolozsvárról tegnapelőtt este indult el a gyorstehervonat 9 óra után és tegnap hajnalban érkezett be a mezőtelegdi állomásra. A vonatot Fodor József kalauz vezette és mint vonatkisérő mellette volt Lengyel Antal máv. hivatalnok. A vonat rendes sebességgel futott be Mezőtelegd állomására.

Az állomás előtti jelzőkészülék lassu menetel jelzett a közlő vonatra, míg a főjelző megállást mutatott. Ennek ellenére a tehervonat teljes sebességgel futott be a vágányon.

A vonat mozdonyvezetője, aki eddig meg nem állapított véletlenség folytán nem vette tekintetbe a jelzéseket, úgy látszik, hogy csak akkor vette észre, hogy ugyanazon vágányon egy másik tehervonat vesztegel, mikor már egészen közel ért hozzá. Csak alig 20-30 méternyire adott ellengőt; de már nem lehetett megállítani a vonatot. A tehervonat beleszaladt az előtte álló mozdulatlan kocsisorba. Az összeütközés következtében több waggon kisiklott, de nagyobb szerencsétlenséget nem idézett elő az összeütközés. A tehervonat utasai közül csak Fodor József és Lengyel Antal sebesültek meg. Fodor József kiesett a szolgálati kocsiból és a testén több helyen zúzódásokat szenvedett. Lengyel két kocsiközé zuhant és a jobb karját törte és szintén kisebb zúzódásokat szenvedett.

A kisiklott kocsik természetesen elzárták az utvonalat Mezőtelegd állomásán, ahova Nagyváradról több vasuti munkás utazott ki a pályatest helyreállítására, amit még a délelőtt folyamán befejeztek.

A forgalmi főnökség bizottságot küldött ki a helyszínre annak a megállapítása végett, hogy terhel-e valakit felelősség.

A két sérült állapota a kórházi orvos véleménye szerint nem életveszélyes, rövidesen kiheverik sérüléseiket.

..HIREK..

* Dr Csulyok Béla áthelyezése.

A hivatalos lap közli, hogy az igazságügy-miniszter Csulyok Béla dr nagyvárad kir. ítélőtáblai bírót saját kérelmére a budapesti kir. ítélőtáblához helyezte át.

* Az egyházmegyei papság eddigi adománya a debreceni hadiárva-házra: Gróf Ferenc prépost kanonok 10.000 (alapítvány), Grócz Béla nagyprépost, Spatt Gyula, dr Karácsonyi János, dr Lányi József, dr Vucskics Gyula, Lopusny Gyula 1200-1200, Kollányi Ferenc dr 10, Molnár Kálmán 1200, Mallau Márton, dr Lóky Béla piarista igazgató 600-600, Csereus Mihály, Erdődy Bakacs Iván, Paszeszér János kegyesrendi tanár 360-360, Schriffert Béla 50, Sárkány József 20, Imrik S. Zoltán 10 koronát.

* Birósági hírek. A hivatalos lap közli: Az igazságügyminiszter dr Romvári Tibor nagyvárad kir. törvényszéki és dr Vekerdy Géza nagyvárad kir. járásbirósági jegyzőket önálló működési körrel ruházta fel. Ugyancsak az igazságügyminiszter Tempeleán Dezső vaskóhi járási főszolgabírókat az ottani kir. járásbiróság mellett elhelyezett ügyészégi megbízott ideiglenes helyetteseül rendelte ki.

* Nincs döntés a moziügyben.

Tegnap azt jelentette egyik lap, hogy a rendőrség elutasította Erdélyi Miklós színház igazgató kérését s nem tiltotta meg az Apollónak a „színház“ név használatát. Ilyeték helyről értesülünk, hogy ez ügyben döntés még nincs. A rendőrség első sorban azt igazoltatja cégjegyző hivatalal, hogy a színház bejegyzett kereskedelmi vállalat-e? Minthogy nem az, hanem művészeti intézmény, a kérdés a kereskedelmi miniszter döntése szerint a rendőrhatalomhoz tartozik, s világosan megtiltását rendelte a miniszter annak, hogy mozi „színház“ nevet viseljen. Az a felfogás, hogy e kérdés a bíróság elé tartozik, téves, mert csak kereskedelmi vállalatok perelhetik egymást ombitorlásért, itt pedig csak egyik kereskedelmi vállalat: a mozi, a másik, a színház: művészeti intézmény.

* A tamáshidai hidra 19259 koronát adott a miniszter. A kereskedelmi miniszter a tamáshidai vasbeton-híd költségeire 19259 koronát utalt ki a megyének. Ennyivel többbe került a Fekete-körösön épült hid az előirányzott költségek-nél, összesen 65800 koronába. Az új hid Tamáshidát Micskével köti össze. A miniszter a segélyt ki is utalta s erről a vármegyét s az adóhivatalt értesítette.

*** A margittai közjegyző helyettese.** Az elhunyt Bónyi Adorján margittai közjegyző irodáját Stettner János dr. székellyhídi közjegyző vette át a nagyváradi törvényszék elnökének kiküldöttétől. Balás Elemér dr. elnök erről az összes járásbíró-ságok vezetőit, Nagyvárad város és Biharvármegye törvényhatóságait s a pénzügyigazgatóságot értesítette.

*** Bujanovits Rudold dr. kérése.** A derecskei szolgabíró: Bujanovits Rudold dr. tb. szolgabíró 20 éve van a megye szolgálatában 16 éve szolgabíró és tb. főszolgabíró. Az a kérése most a megyéhez, hogy a IX. fizetési osztályba léptessék elő, s ezért kérvényt adott be a vármegyéhez.

*** A keserű kenyér és a liszt.** Szakértő körökből közlik: A kenyér keserűségének kiderítésére megindított vizsgálat még nem ért véget s így annak eredményét mezelezni nem kívánjuk. Felhívjuk azonban a Tiszántúl figyelmét arra, hogy a miniszteri rendelet a 70, 72, 82 kilós búzát egyforma kezeléssel alá veszi s valamennyiből egyforma mennyiséget őrlet ki. Miután ilyen módon egyes fajtáknál a korpa rendkívül sok, a liszt hamar megromlik s az ebből sült kenyér keserű lesz. A bajon a miniszteri rendelet módosításával lehet segíteni, ha az a különböző súlyú búzafajták kiörletésénél különbségeket tesz.

*** A belényesi rendőrök drágasági pótlékot kaptak.** Belényesen is nagy a drágaság, ha nem is akkora, mint Nagyváradon. A belényesi főbíró a községi képviselőtestületet összehívta s megszavaztatott a 3 rendőrnek 25-25, a rendőrőrmesternek 35 korona drágasági pótlékot. Ezt a határozatot Középpetty Dezső dr. t. főszolgabíró jóváhagyás céljából beterjesztette a vármegye közgyűléséhez.

*** A büntetlen előélet — nem enyhítő körülmény.** A kir. Kuria legutóbb egy megvesztegetéssel vádolt vidéki jegyző bűnügyében kimondotta, hogy a közhivatalnok vádlottnál a büntetés kiszabásakor a büntetlen előélet, mint a közszolgálat előfeltétele, enyhítő körülményül nem szolgálhat.

*** Mi a haza? Ábrányi Emil** gyönyörű költeménye jut eszünkbe egy hírkapcsán, melyet a Brassói Lapokban olvasunk.

Vlád Sándor, végzett középiskolai tanulóval van szó, aki mintegy másfél évvel ezelőtt a 19 évesek sorozásakor kiszorított Romániába, ahonnan, élete utolsó napjaiban, amikor a tüdővész már teljesen urrá lett beteg testén, mindenáron haza akart jutni hazájába meghalni. Kérése azonban már nem teljesíthető. Nem volt már elég idő, hogy a brassói határrendőrkapitányság felterjesztésére a belügyminiszterium dönthessen a Pradeál román részén haldokló megtért renegát kérése fölött.

Vlád Sándor tragédiájának érzékeny epilógusáról ír a Brassói Lapok predeáli tudósítója. Egy nappal a szerencsétlen fiatalember halála előtt, az utolsó órákig élő szökevény egy tolószéken egészen a magyar határra tolatta magát és onnan órákig elmerült a hazai tájék nézésébe. Talán a megváltó üzenetet várta...

A ki ezen a földön született, mégis csak magyarnak született.

*** Erdőéri vizsgák.** Az erdőéri vizsgák a földmivvelésügyi miniszter leirata szerint 1916. október 16-án lesznek. Kérvényeket szeptember 30-ig kell beadni oda, ahol vizsgáznivaló a folyamodó.

*** Az ötödik német hadikölesön előkészítése.** Berlinből táviratozzák: A bjrodalmi pénzügyminiszteriumban megkezdődtek az előkészítő munkálatok az új német hadikölesön kibocsátására, a melyhez valószínűleg új kölesöntípust fognak választani. A hadikölesön kibocsátását szeptemberre tervezik.

*** A rum- és likörkészítés korlátozása.** A hivatalos lap közli a pénzügyminiszter rendeletét, a melylyel engedélyhez köti a rum- és likörkészítés előállítását. Ezt a rendeletet az a sok visszaélés tette szükségessé, a melyet a szeszárak túlzott magassága folytán egyesek a szesz rumozása révén elkövettek. A maximált árú szeszt nem lehetett túlságosan magas áron forgalomba hozni, beleértették tehát egy kevés rumot vagy likört és aztán ezt a rumozott szeszt hihetetlen áron hozták forgalomba. Jelentették, hogy ezt a visszaélést a kormány megszünteti és ez a kiadott rendeletben meg is történik.

*** Bőszörményi Árpád hadifogoly.** Bőszörményi Árpád huszárfőhadnagy, Bőszörményi Géza ügyvéd fia, a háború kezdetétől fogva derékasan kivette a harc-téren részét a küzdelmekből s bátor, hősiess viselkedéséért, a vaskereszten kívül három kitüntetésben részesült. A derék huszártiszt a legutóbbi orosz offenzívánál hadifogságba jutott.

*** Adakozzunk a vak katonáknak!** Ez a felhívásunk a világháború szerencsétlen hősei érdekében eddig mindig visszhangra talált. Tovább is tartjuk szemünk előtt a vak katonák sorsát s igyekezzünk mindig fillérjeinkkel segíteni a szerencsétlenségek, kik valóban nagy áldozatot hoztak a hazáért s örrettünk, áldozunk mi is értük: adakozzunk a vak katonáknak! Az ujjalotai róm. kath. hívek 15 koronával járultak legutóbb a vak katonák számára gyűjtött pénzüsszeghez. Ez összeggel a „Tiszántúl” gyűjtése 3255 K 37 fillérre emelkedett.

*** Birósági áthelyezés.** A hivatalos lap közlése szerint az igazságügyminiszter Nagy Béla dr. sátoraljaujhelyi kir. törvényszéki bírót a nagyváradi kir. törvényszékhez helyezte át. — Ugyanitt közöljük, hogy az igazságügyminiszter dr. Nagy Zoltán, a nagyváradi kir. törvényszéken ideiglenesen alkalmazott jegyzőt ezen állásában végleg megerősítette.

*** A mûméz.** Most forgalomba kerülnek olyan üvegek, a melyekrn „mûméz” jelzés van. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy büntetlenséget nem biztosít az, ha akár milyen feltűnően írják ki a „mûméz” nevet, mert ezzel a szóval, hogy „méz”, csak a méh által készített termék hozható forgalomba. A „mûméz” eladóját helytelen elnevezésért büntetni kell, esetleg közegészségügyi kártételeért felelősségre vonni. Ilyen árunak olyan nevet kell adni, amelyben egyáltalában nem szerepel a méz szó, mert a méz szót nem természetesen áruira használni nem szabad. Eladásra szalicellal semmit se szabad konzerválni, mert a törvény ezt kifogásolja.

*** A bárány- és borjúhus ára.** Tudatom a város közönségét, hogy 1916. július 15-től 31-ig szóló piaci árakra vonatkozó értesítés a bárány és borjúhus árakat sajtóhiba folytán tévesen tünteti fel. Félreértések elkerülése végett közlöm, hogy e hó 4-iki külön hírlapi értesítésem alapján a bárányhus árát kilogrammonként 6 koronában, a borjúhus hátulját kilogrammonként 8 koronában, elejét pedig 7 kor. 60 fillérben állapítottam meg, mely árak ma is érvényben vannak. Nagyvárad, 1916. július hó 20-án. Lukács Ödön, polgármesterhelyettes.

*** Denaturált szesz a városi üzletekben.** Tudatom a város közönségével, hogy máától kezdve a Szent László téri, Teleky utcai, Széchényi téri, Rákóczi uti és Kolozsári utcai városi lisztüzletekben denaturált szesz félliterenkint csereüvegek ellenében K 0 85 fillérért kapható. Tekintettel a kevés mennyiségre, egy-egy család a liszt- vagy zsiritalvány felmutatása mellett egy-egy félliter szesznel többre igényt nem tarthat. Nagyvárad, 1916. július 20-án. Lukács Ödön, főjegyző.

*** Nagylétán a községi bérlet összegéből engedtek.** Nagylétán a község földjeiből bérelnek vagy 250-an. Harmadéve nagy volt a víz, kiöntöttek a patakok, sok volt a kár. A község képviselőtestülete belátta, hogy ez az év gazdaságilag nem sikerült s elengedett 932 koronát a bérlőknek. Azzal indokolja, hogy a község háztartása nem érzi meg ezt a kis összeget, a bérlőkön pedig segít ezzel. A határozatot Kovásznay Marcell főszolgabíró felterjesztette a vármegyéhez.

*** A Félix-fürdő tombolája.** A Félix-fürdő vasárnapi népnépeinek egyik legvonzóbb pontja a tombola lesz, amelynek száznál több esinos és izléses nyereménytárgya lesz. A rendezőség azt az újítást hozta be, hogy a kabaréelőadás minden jegyéhez 40 fillér árban egy tombolajegyet is mellékel, ami a közönség kényelmére szolgál, mert ezáltal a tombolajegyhez mindenki könnyebben hozzájut. A kabaréelőadás műsorán Babits Vilma, a kiváló operaénekesnő is szerepel, ami bizonyára előmozdítja az ünnepek látogatottságát, amelynek jövedelmét a biharmegyei és nagyváradi hadiárva kapják.

*** Gránát mentes.** Új csapatok érkeznek a haretérre. Persze, mint mindent, ami idegen és ujszerű, nehezen szokja meg az ember, de lassan mégis úgy érzi magát az öreg katona is a lövészárokból, mintha állandóan földre ázott lakása lett volna. Csak az ágyudörgés és a gránát sivitása okoz egy kis riadalmat különösen kezdetben. Azonban a fiatalabbak, akik régebben tartózkodnak a fe-dezékben, kioktatják az öregeket:

— Ne félj komám, tégy úgy mint én, ki már kilenc hónapja tartózkodok itt, oszt kutya bajom, csak érteni kell a módját.

— Ugyan öcsém, mondja meg, hogy csinálja.

— Nagyon egyszerű. Annyi az egész, hogy nem szabad a golyónak elibe állni, oszt kész...

*** Vörös-Kereszt egyleti estély Dobozon.** Az Országos Vörös Kereszt dobozi fiókja folyó hó 8 és 9-én műsoros estélyt rendezett a budapesti központ javára. Az estély úgy erkölcsileg, mint anyagilag fényesen sikerült rendezésében fáradságot nem ismerő buzgósággal működtek közre: Ruszka A. Zoltán plebános egyleti elnök, Vidovszky Lászlóné társelnök, özv. Ruszka Istvánné gondnoknő, Dobos Erzsike titkár, a kik a község hölgyeit maguk köré gyűjtve nagy tevékenységet fejtettek ki, hogy a jövedelmet szaporítsák s e célra sátrakban különböző tárgyakból és élelmickekkel elárulást rendeztek. A gazdag műsor, a melyet a helybeli fiatalok és a Vörös-Kereszt kórházban ápolt tüdő katonák adtak elő mindvégig lekötötte a hallgatóság figyelmét, a ki a szereplők szép és ügyes játékát teljes elismerésével jutalmazta. Az estély fényét emelte gróf Wenckheim Dénesné a fiókegylet védnökönje és gyermekeinek, valamint Flaska alezredes, dr. Sternschuss Hazay János törzsorvos, a helybeli és a vidéki intelligenciának úgyszólván teljes számu jelenléte. Az estély a központ javára 761 korona 20 fillért jövedelmezett.

Reimsot kiürítették.

Offenziva a Champagneban.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) A franciák kiürítették Reims-t. Ugy látszik, hogy a champagnei offenziva is később áll.

Dellville és Longueval északi része a németeké.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik hivatalosan: Haigh tábornok jelentése szerint a németek heves támadással visszafoglalták állásaikat a Dellville erdőben és megvetették lábukat Longueval északi szélén.

Leselkednek a Deutschlandra és a Brehmenre.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Baltimoreból jelenti a Reuter-ügynökség: A Deutschland kora reggel még a kikötőben volt. Minden jel arra mutat, hogy utját meg akarja kezdeni. A hajó egy bárkát, amelyen újságírók voltak, távozásra kényszerített, megértetvén velük, hogy zavarják a Deutschland terveit.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Kopenhágán át jelentik Londonból: Az entente flotta vadászik a Deutschlandra és Brehmenre. Sok hadihajó cirkál az Oceánon, hogy megsemmisítse a német tengeralattjáró kereskedelmi hajókat, amelyeknek elpusztítására az angol kormány díjakat tűzött ki.

A Deutschland hazafelé indult.

Basel, július 20. A Daily News a következő washingtoni táviratot kapta: A Deutschland tegnap este elhagyta Baltimorét. A német matrózok azt mondták, hogy a tengeralattjáró hajó egy, esetleg két napig az amerikai partok közelében marad, hogy a leselkedő ellenséges hadihajókat ki-
játszsa.

Washingtonból jelentik a Timesnek: A Deutschland orra és egész előrsze felé

van átfestve, hogy a tenger tajtékozó fehér habjaiban ne lehessen észrevenni. Az amerikai külügyminiszterium nem hivatalosan közölte, hogy a Deutschland tenger alatt fog maradni, míg a három mérföldnyi utat a kikötőtől maga mögött nem hagyta. A Times ehhez az értesüléshez a következő megjegyzést fűzi: Ha a német tengeralattjáró ezt teszi, veszélyezteti vele a hajózást és visszaél az amerikai vendégszeretettel.

Souville-től 200 méterre.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) A Havas jelenti: Souville-től 200 méterre a németek megjelenése a franciáknak kellemetlen meglepetés. Az erdő tüzéségének borzalmas tüzelése és a Verdun-Souville-i erdővonal azonban feltartóztatja a németeket.

Most kezdődnek a sommei harcok.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) A „Times“ írja a sommei offenziváról: A németek új nagy seregeket vonnak össze, hogy megakasszák offenzivánkat és előrelátható, hogy minden talpalatnyi tért védeni fognak. Annyi bizonyos, hogy a terület sok előnyt ad nekik és a mostani időjárás is igen ellenünk van. Ne feledjük el, hogy a sommei csata csak most kezdődik és még korántsem nyertük meg.

A magyar-osztrák front megingathatatlan.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) A magyar-osztrák hadsereg váratlanul erős ellentállásán, írja a Rjecs, — megakadt az orosz offenziva. A nyugati fronton általános győzelemről nem lehet beszélni. A magyar-osztrák front megingathatatlan. Allandó tulerőbe vetett hittel az orosz nép mégis bizakodik az elérhető győzelemben.

A Localanzeiger írja: Az oroszok támadásait ismételtén visszavertük. Hindenburg frontján megtörik az ellenség támadása szokatlanul nagy veszteségekkel.

A keleti harctéren kevés jelentőségűek a harcok. Helyi sikerek itt és Bukovinában nem változtatnak a helyzeten.

* Megszökött két rab az ügyész-

ségről. Tegnap délben két rab vizért ment az ügyész udvaráról a Tisza Kálmán-térre. Alkalmas pillanatban mindkettő megszökött s a Ritócák utcán keresztül a Sztaroveszky-utóára, onnan a Péter utcán keresztül a ligetre futott. A fogházőrök észrevették a két rab eltűntét, akik közül egyik a helyi viszonyokkal ismerős és hamar üldözőbe vették a szökevényeket. Egy félórai hajza után mindkettőt a Városligetben, a vasuti kutház környékén elfogták s a börtönőrök visszakisérték a fogházba. Ezelőtt három hónappal ugrott meg az ügyész fogházából Blazsef József, a hírhedt betörő harmadszor, s azóta egyre-másra érkeznek hírek betörésekről, amelyek arra vallanak, hogy Blazsek garázdálkodik a délvidéki vármegyékben. Az ilyen szökések arra lesznek jók, hogy az ügyész meg szigorítja a felügyelet és ellenőrzést s a szabályokon nem enyhít.

* Tanítók Szent István napi ün-

nepélye. A Bihar megyei Általános Tanítóegyesület a vármegye és Nagyvárad város összes tanítóinak bevonásával és közreműködésével, a nagy nemzeti ünnep évfordulóján: Szent István napján augusztus hó 20-án nagyszabású ünnepséget rendez a bihari katona tanítók és tanárok hátramaradtainak segélyalapja javára, amelyre saját kebelében ezideig körülbelül 4000 koronát gyűjtött össze. Bihar tanügyi munkásai nemcsak a katedrán szolgálták szívvel-lelkel hazájuk szent ügyét, de mikor a király hívó parancsa fegyverbe szólította a birodalom fegyvertogatható férfiseregét, sűrű rajokban siettek a zászló alá, amelynek nemcsak becsületet szereztek ott messze a harcok forogtatójában, de piros vérük hullásával pecsételték meg tanításuk igazságait. A vármegye tanítószolgálatának sok halottja van. Az elesett hősök hátramaradt családtagjai első sorban azoktól várják a segítséget, akik hozzájuk legközelebb állanak, a tanítótestvérektől. Am a tanítók szegény emberek. A segítségre magukban képtelenek, segítségül hívják tehát azokat, akiknek lelkébe ők csepegtették be legelőször a fogékony gyermekkorban minden szép és jó, igaz szeretetet, segítségül hívják s szülőket, mint akik legföltettebb kérésüket: gyermekeiket bizták és bízzák ezekben a nehéz napokban is teljes bizalommal és megnyugvással a tanítószolgálat vezetésére. Tudjuk, hogy a vármegye és a város minden megértő polgára kész örömmel siet a tanítószolgálat segítségére, akik különben erre föl is kérnek mindenkit, felekezeti és osztály különbség nélkül. Az ünnepély módjait szombaton délelőtt fogja a tanítószolgálat megállapítani egy nyílvárosi értekezleten, amelyre Gulácsy Endre az egyesület elnöke már szét is küldötte a meghívókat. A tanítók nagyszabású ünnepsége iránt város és megyeszerte egyaránt nagy az érdeklődés.

* A városi tejközpont nem fo-

gad el új jelentkezéseket Tudatom a város közönségével, hogy további intézkedésig a városi tejközpont tejszállításokra vonatkozó előjegyzéseket nem fogad el. Nagyvárad, 1916. július 20-án. Lakócs Ödön, főjegyző.

* Gyönyörű rózsás arc a nő leg-

szébb díszje. Az első ránc a szép asszony első igazi bánata. Adjunk tehát neki módot, hogy eltüntethesse. Elég ha a megbecsülhetetlen Y-PO krém és szappant használja, melytől a bőr visszanyeri ruganyosságát s eltűnteti a ráncokat, szeplőket, mitesereket, májfoltokat, pattanásokat és bőr vörösséget. Ára 2 K. Kapható: Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi ut 7/B. Rimánóczy-palota.

A legjobb **molyirtó** szerek u. m. **mirt** Bagaria-Papir, Molygyökér, Tabaco, Mof, Tarmalit, Camfor, terpetin, Zacherlin, stb. már kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Forolin a legjobb és legbiztosabb toalette-szer kéz-, láb- és hónalj-izzadás ellen. Hűsítő Szagtalant. Ára 1:20. Kapható Farkas István „Apolló” drogeriájában Nagyvárad, Rákóczi-ut 7/B.

Poloskairtó NOXIN biztos szer. Ára 1 korona 80 fillér. Kapható kizárólag Farkas István Apolló drogeriájában Rákóczi-ut 7/B.

Legújabb táviratok.

Az ellenzék bizalmi férfiai a királynál.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Bécsből jelentik: Az ideérkezett ellenzéki vezetők: Andrassy Gyula gróf és Apponyi Albert gróf tegnap Burián külügyminiszterrel hosszasan tanácskoztak. Ma is folytatják a tanácskozásokat. Rakovszky István Bécsbe érkezett.

Bécsből jelentik: Avatott politikai körök Tisza István bécsi utja alkalmával előkészítette az ellenzéki vezetők fogadtatását Burián utján. Az ellenzék bizalmi férfiai audiencián fogják nézeteiket közölni a háborús kérdésben a királlyal. Meghívást nem kapnak. Valószínűleg ők kérik a audienciát.

Parlamenti elnökök tanácskozása Berlinben.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Berlinből jelentik: A birodalmi gyűlés az elnök kezdeményezésére rendezett tanácskozáson elhatározta, hogy a négyesszövetség parlamenti elnökeinek összejövetele Berlinben szeptember elején lesz.

Demirhiszszár lángokban.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Szófiából jelentik: A Rupel erőd angol-francia ágyuk tüzeben áll. Az ágyutüz felgyújtotta Demirhiszszárt.

Orosz képviselők Anglia ellen.

Budapest, jul. 20. (Saját tudósítónktól.) Az orosz дума jobbpártja — mint a Neue Hamburger Zeitung stockholmi tudósítója táviratozza — a cárnak emlékiratot nyújtott át, a melyet az orosz közélet kétszáz legtekintélyesebb alakja irt alá. A jobbpárt ebben az emlékiratban heves szemrehányásokkal illeti a kormányt, megírja, hogy a kormányt az átmeneti katonai sikerek megcsalják és a mai kabinet Angliát Oroszország belső ügyeibe illetéktelen befolyáshoz juttatja, a mely napról napra nő. A jobbpárt a mai időszakot, a mikor Japán teljesen kielégíti Oroszország lőszerszükségletét tartja a legalkalmasabbnak arra, hogy az angolok kegyeit szolgáló orosz hadvezéreket elbocsássák a hadsereg kötelékéből és a szentpétervári angol nagykövetet, sir Buchananat, a kinek a legnagyobb része van abban, hogy Anglia ilyen hatalomhoz jutott Oroszország belső ügyeiben, visszahívassák és a helyére egy Oroszország számára kellemeőbb diplomátát nevezzenek ki. Az emlékirat azzal a kijelentéssel végződik, hogy a világhatalmak mai viszonya ugyis csak átmeneti.

Csak kereskedelmi háboru?

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Genfből jelenti a Temps: Római körök nem sietik el a német konfliktust. Katonai konfliktusról nincs és nem lehet szó.

Asquith parlamenti veresége.

Budapest, július 20. (Saját tudósítónktól.) Londonból jelentik: Az alsóházban Asquith miniszterelnök az angol általános választások kérdésében nagyon bizakodón nyilatkozott. Carzo (ellenzéki) azzal fenyegetőzött, hogy szavazást provokál. Erre Asquith visszavonta szavait. A Daily Mail szerint a parlamenti incidens komoly vereséget jelent az angol kormányra.

SZÍNHÁZ.

A mai szinlap:

Este 8 és fél órakor, rendes helyárrakkal:

Nagy tarka est.

1. Ne igyál fiam feketét. Bohózat Harsányi Zsolt-tól. Játsszák: H. Rózsahegyi Ilonka, Heltay Árpád.
2. Gyöngyi Jolán magánszámmal.
3. Batizfalvy Elza magánszámmal.
4. Gózon Gyula magánszámmal.
5. Áldory László magánszámmal.
6. Heltay Árpád magánszámmal.
7. Heltay—Áldori duettek.
8. Batizfalvy—Heltay táncoktatók.
9. A nihilista. Dráma az orosz életből. Csajkovszky zenéjével. Harmath Imrétől. Játsszák: Gózon Gyula, Gyöngyi Jolán, Heltay Árpád, Áldory László.

Heti műsor:

Pénteken: Gózon Gyula és társulatának előléptés.
Szombaton: Taifun. (Mándoki Panni felléptés.)
Vasárnap délután: A pálinka.
Vasárnap este: Mágus Miska.

Batizfalvy Elza és Gózon Gyula Nagyváradon.

Két régi kedvenest látta viszont tegnap a színházbajáró közönség: Batizfalvy Elzát és Gózon Gyulát, kabaréelőadás keretében. Mondanuk sem kell, hogy a viszontlátás kedves volt mindkét részről, a művészek és a közönség részéről egyaránt. Batizfalvy Elza ugyanaz a bájos, kedves művésznő, mint a ki volt (még az sz betűkre is épp úgy haragszik, mint régebben). Csak a művészete nem izmosodott sokat. Ötletesebb, egyénibb lett a tudása. Kabarészámmokban is képes drámaiságot éreztetni, amellyel, hogy régi pajkosságát, ötletességét megtartotta. Szinte még néha tulzásba is ment a tréfákkal. Gózon Gyula is haladt, mióta nem látuk; énekekben, játékokban egyaránt kiváló produkált is. A közönség percenkig tapsolta mindkettőjüket valamennyi számuk után. Velük léptek fel Gyöngyi Jolán, Rózsahegyi Ilonka, Heltai Árpád és Áldori László; szintén teljes sikerrel. Általában volt néhány igen sikerült új ötlete a társulatnak, melyek a tegnapi kabaréestnek önálló jellegét és értéket adtak.

Halmos János szerződéséről.

Az a nagy siker, amelyet Halmos János tenorista a Rigolettó-ban elért s a Tiszántúlban kifejezésre juttatott kívánság arra indította Erdélyi Miklós szinigazgatót, hogy Halmos János szerződését tervbbs vegye. Elsősorban Halmosnak, ki 20 hónap óta teljesít frontszolgálatot, felmentését akarja kiközösíteni, aki a művészetre csakugyan nélkülözhetetlen. Halmos szerződéséről a legszébb műfővezetést szerezné meg Nagyvárad közönségének, mert ilyen behizelgő, lágy, tiszta tenorhangot nem igen hall az ember.

Vajnovszky Vilma köruton. A tehetséges, fiatal művésznő, Vajnovszky Vilma tegnap édesapja, Vajnovszky Vincs bíró kíséretében művészi körutra indult. — Arad, Temesvár, Szeged, Győr, Sopron, Pécs, Kassa színházaiban fog vendégszerepelni a fiatal művésznő.

A Tarka Est társaság, amely Gózon Gyula vezetésével érkezett Nagyváradra és tegnap este olyan jelentős sikert aratott a Szigligeti színház színpadán, ma este nagyrésztben új műsorral szerepel. Számos új magánszám gazdagítja a műsort, amely egy kacagtató, új vigjátékkal is gyarapodik, amelynek Ne igyál feketét! a címe.

APOLLÓ
mozgó-
színház

Péntek
Az orvos felesége
dráma 4 felv.

Előadások kezdete: Szombaton, vasárnap és ünnepnapon 8 órakor és hétköznapokon fél 7-kor.

A szerkesztésért felelősökkel: Dr. PAPP KAROLY.

IZSÁK LIDIA elsőrendű fűzőszalon

Nagyvárad,

Park-szálloda

Nagy Sándor-u. 1.

életében.

Fűzőket a legelső divat szerint 2 óra alatt elkészítünk, kész fűzőkben egyenes tartók, melltartók és haskörtökben nagy választék. Fűzőket választás végett vidékre is küldünk, tisztításokat és javításokat pontosan elkészítünk. Szigligeti színház művésznőinek egyedüli szállítója.

:: Telefon: 11—53. ::

Az Erzsébetligeten lévő
4 ujj földszintes
házban két és három
szobás lakások kiadó.
(Püspöki residenciamellett.)

Értekezni lehet a 3. épületben lakó házmesternél, vagy Incze irodában Bémer-tér 3.

Tűzifavétel.

A nagyvárad cs. és kir. közétkezési kezelősége nagyobb mennyiségű tűzifát óhajt beszerezni.

Felhivatnak azon fatermelők, kiknek az erdőben (Biharmegye területén vasutállomások mellett) egy- vagy kétéves vágásu eladó tűzifájuk van, hogy ajánlatukat fenti kezelőséghez **Vár 46. sz.** szoba adják be.

Nagyvárad cs. és kir. közétkezési kezelősége.

ÉLŐ MARHÁT,

hizott sertést

legmagasabb árban veszünk

Kemény Testvérek

Nagyszalonta.

Interurbán telefon 7.

Bérleti hirdetés.

Azonnal kiadók a következő helyiségek:

I. Egy szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti udvari lakás a Színház-utca 4. sz. házban.

II. Két szoba, konyha, kamarából álló negyedik emeleti udvari lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)

III. Három szoba, konyha, kamarából álló I. emeleti utcai lakás a „Zöldfa” épületben.

IV. Öt szoba, konyha, kamara, fürdőszoba, cselédszobából álló II. emeleti erkélyes utcai lakás a „Fekete Sas” palotában. (Lift.)

V. Butorozott egy és kétágyas utcai és udvari szobák a „Zöldfa” épület I. emeletén.

VI. Egy-egy üzlethelyiség a „Sas” és „Zöldfa” passage-ban.

VII. Beraktározásra alkalmas raktárok és pincék a „Zöldfa” épületben.

Közelebbi felvilágosítással szolgál az „Ingatlan Bérlet” részvénytársaság bérleti irodája, Sas passage 24. számú lépcső. (Telefon 14-00.)

Janky Antal Utóda

(Cégtulajdonos Csatóry József.)

A legrégebb fűszerüzlet
Nagyváradon.

A mai viszonyok közt való nehéz
beszerzési viszonyok dacára mindenből teljes raktárkészletet tart

* **Kiadó** Beöthy Ödön u. 7. sz. házban kétszobás udvari lakás aug. 1-től. Értekezhetni a Polgári Takarékpénztár r. t.-nél Nagyvárad.

Kiadó Kossuth-u. 2. sz. házban a Kertész S. Sándor féle üzlethelyiség s ugyanott egy kétszobás lakás kiadó. Értekezhetni a Polgári takarékpénztárnál.

Kiadó lakások

és butorozott szobák azonnalra, vagy későbbre.

Szt. János-u. 72. utcai és udvari 3—4 szobás lakások és butorozott szoba azonnalra, vagy későbbre.

Szt. János-u. 61 sz. magánház 4 szoba mellékkellyiségekkel novemberre.

Nagy Sándor-u. 4. modern berendezésű butorozott szobák és lakások egy és két ágyal hosszabb vagy rövidebb időre.

Szent László-nyomda, részvénytársaság Nagyvárad.

EMIR arcmosó

legtökéletesebb készítmény bőrhámlás és sömör; továbbá izzadó-, fényes, zsíros-, atkás (mitesseres) arcra. Ha naponta többször az arcunkat EMIR-rel bedörzsöljük, az arc rögtön csodás szép lesz, mintha valami mesés lehetfinomságu harmattal lenne bevonva. Óvakodjunk értéktelen utánzatoktól, mert csak az EMIR névvel ellátott eredeti üvegekért vállal felelősséget a készítő.

Egy üveg ára 1 korona 50 fillér.

Alabástrom szappan

legfinomabb illatu és legjobb minőségű pipere szappan, mert teljesen tiszta nővényi zsirokból van összeállítva, kitűnően habzik és teljesen lugmentes. Pompás illatánál fogva a legelőkelőbb körökben is általános el van terjedve.

Egy darab ára 1 kor. 60 fillér.

Ha szeplőjétől meg akar szabadulni, ha tiszta fehér arcot óhajt, úgy használjon

Alabástrom- arckenőcsőt

Egy tégely ára 1 kor. 20 fillér.

vidéki megrendeléseket azonnal szállítok és 6 korona értékűek költésmentesen lesznek szállítva.

Fenti szerek kaphatók: a készítő

NÉMETH PÁL

gyógyszerész

Arany Kereszt gyógytára, chemiai és cosmetikai laboratoriumában Szent László-tér, a Városháza mellett.

Fenti szerek valódi minőségben beszerezhetők még Csanda Endre Rákóczi gyógyszerésztárában Szacsavay-utca, a Vadász drogériában, és Farkas István Apolló drogériájában.